

Dosarul nr. 2rac - 382/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. C. Vîrlan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

DECIZIE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Firma de Producție și Comerț „Rogob”
Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Leonid Popescu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe
Acțiuni „Incomaș” împotriva Firmei de Producție și Comerț „Rogob” Societate cu
Răspundere Limitată cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admis apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Incomaș”, casată hotărârea din
2 august 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre

constată:

La 4 august 2016 SA „Incomaș” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva FPC „Rogob” SRL cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în perioada 2013 - 2015 între SA „Incomaș” și
FPC „Rogob” SRL a avut loc un litigiu cu privire la încasarea datoriilor.

A relatat că în cadrul examinării litigiului dat, SA „Incomaș” a fost reprezentată
de avocatul Ivan Talpîș, BAA „Avolex”, fiind încheiat contractul nr. 154 din
23 iunie 2014 cu privire la acordarea asistenței juridice.

A specificat că conform pct. 1. 2 din contractul respectiv onorariul se achită la
data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești, dar nu mai târziu de momentul
executării hotărârii judecătorești, iar pct. 1.1. din același contract prevede că: onorariul
pentru asistență juridică constituie 8 % din valoarea acțiunii (suma datorată, penalitate,
venitul ratat, dobânda creditului bancar, dobândă de întârziere) și se încasează din
contul pârâtului, în pct. 3.2. al contractului a fost prevăzut că SA „Incomaș” este

obligat să plătească onorariul de avocat în cuantumul și la termenele stabilite în contract, precum și toate cheltuielile stabilite în contract.

La caz, a relatat că, hotărârea din 14 ianuarie 2015 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, prin care SA „Incomaș” a obținut câștig de cauză, a devenit definitivă și irevocabilă.

A comunicat că, ulterior, de către avocatul Ivan Talpiș, a fost înaintată cerere de chemare în judecată către SA „Incomaș” cu privire la încasarea forțată a datoriei cu privire la cheltuielile de asistență juridică oferite SA „Incomaș”, în cauza civilă SA „Incomaș” împotriva FPC „Rogob” SRL cu privire la încasarea datoriei.

A accentuat că, prin hotărârea din 29 martie 2016 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, acțiunea a fost admisă, a fost dispusă încasarea din contul SA „Incomaș” în beneficiul avocatului Ivan Talpiș, a onorariului în sumă de 78549 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică prestate. Astfel, hotărârea în cauză a rămas definitivă, iar avocatul Ivan Talpiș a depus titlul executoriu spre executare. Iar, executorul Maria Caduc a aplicat sechestrul pe bunurile mobile și imobile, precum și pe mijloacele bănești de pe conturile bancare ale SA „Incomaș”.

A comunicat că SA „Incomaș”, a suportat cheltuieli suplimentare izvorâte din litigiul împotriva SRL „Rogob”, în mărime de 80906 de lei.

Suplimentar a reiterat că, întru evitarea unui nou litigiu între SA „Incomaș” și FPC „Rogob” SRL pentru recuperarea sumei date și pentru evitarea unor cheltuieli suplimentare pe marginea eventualului litigiu în judecată, a fost solicitată, achitarea sumei respective din contul FPC „Rogob” SRL, notificare care a rămas fără nici un răspuns.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul FPC „Rogob” SRL a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 80906 de lei.

În cadrul examinării cauzei, reclamantul a înaintat cerere suplimentară prin care a solicitat încasarea din contul FPC „Rogob” SRL a cheltuielilor sub forma taxei de stat achitată în mărime de 2427,18 de lei.

Prin hotărârea din 2 august 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de către SA „Incomaș”, a fost casată hotărârea din 2 august 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasată din contul FPC „Rogob” SRL în beneficiul SA „Incomaș” cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suma de 10000 de lei.

La 16 iulie 2018, FPC „Rogob” SRL a declarat recurs împotriva deciziei din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurate cu menținerea hotărârii din 2 august 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ca ilegală și neîntemeiată, menționând că la emiterea acesteia instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

A specificat că la adoptarea deciziei recurate, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că în cadrul examinării litigiului inițiat la cererea de chemare în judecată înaintată de către SA „Incomaș” împotriva FPC „Rogob” SRL cu privire la încasarea datoriei în sumă de 606859,70 de lei, a penalității contractuale în sumă de 137685 de lei, dobânzii de întârziere în sumă de 47563, 81 de lei, a cheltuielilor de judecată formate din achitarea taxei de stat la înaintarea acțiunii în sumă de 35366,18 de lei, a cheltuielilor legate de asigurarea acțiunii în sumă de 2100 de lei, iar în total suma de 829610,69 de lei, a fost examinată și pretenția SA „Incomaș” cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică (onorariul avocatului) în sumă de 78789,82 de lei, cerință care a fost respinsă de către prima instanță din motivul că nu au fost prezentate careva probe care ar confirma aceste cheltuieli.

A notat că, în opinia sa, această cerință nu poate fi înaintată repetat în instanța de judecată, chiar și în cazul când SA „Incomaș” a achitat onorariul în folosul avocatului.

La caz, a remarcat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul ca SA „Incomaș” a achitat onorariul avocatului în sumă de 78789,82 de lei, precum și alte cheltuieli în cadrul examinării unui dosar civil la care FPC „Rogob” SRL nu a fost parte în proces și a fost în imposibilitate de a-și apăra interesele.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 8 mai 2018, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 150) însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 3 mai 2015 SA „Incomaș” a depus cerere de chemare în judecată împotriva FPC „Rogob” SRL cu privire la încasarea datoriei în sumă de 606895,70 de lei, a penalității contractuale în sumă de 202602,04 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 41514,47 de lei, a venitului ratat în sumă de 47563,81 de lei, a prejudiciului efectiv în sumă de 85796,77 de lei și cheltuielile de judecată taxa de stat în sumă de 29939,93 de lei, taxa de stat la cererea suplimentară în sumă de 5246,25 de lei, onorariul avocatului în sumă de 78749,82 de lei și cheltuielile legate de asigurarea acțiunii în sumă de 2100 de lei.

Este cert și faptul că la 15 aprilie 2014, FPC „Rogob” SRL a înaintat acțiune reconvențională împotriva SA „Incomaș” cu privire la încasarea din contul SA „Incomaș” a sumei de 159649,57 de lei cu titlu de penalitate contractuală, a sumei de 4789,48 de lei cu titlu de taxă de stat. Totodată, a solicitat micșorarea cuantumului pretențiilor invocate de SA „Incomaș” privind dobânda de întârziere și micșorarea cuantumului taxei de stat solicitate de SA „Incomaș”.

Ca urmare, prin hotărârea din 14 ianuarie 2015 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de către SA „Incomaș” împotriva FPC „Rogob” SRL.

Au fost încasate din contul FPC „Rogob” SRL în beneficiul SA „Incomaș” datoria în sumă de 606895,70 de lei, penalitatea contractuală în sumă de 137685 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 47563,81 de lei, cheltuielile de judecată formate din achitarea taxei de stat la înaintarea acțiunii în sumă de 35366,18 de lei, cheltuielile legate de asigurarea acțiunii în sumă de 2100 de lei, iar în total suma de 829610,69 de lei.

În rest, cerințele SA „Incomaș” au fost respinse, ca neîntemeiate.

A fost admisă cererea reconvențională înaintată de către FPC „Rogob” SRL împotriva SA „Incomaș” privind încasarea penalității și micșorarea penalității.

A fost încasată de la SA „Incomaș” în folosul FPC „Rogob” SRL suma de 159649,57 de lei, penalitatea pentru neexecutarea în termen a obligațiilor contractului din 18 octombrie 2011.

Au fost încasate de la SA „Incomaș” în folosul FPC „Rogob” SRL suma de 9789,48 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată (f. d. 7-15).

Prin decizia din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca neîntemeiat apelul declarat de către SA „Incomaș” și menținută hotărârea din 14 ianuarie 2015 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău (f. d. 16-22).

Iar prin încheierea din 9 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către SA „Incomaș” împotriva deciziei din 16 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost considerat inadmisibil (f. d. 22-26).

Totodată, actele cauzei atestă și faptul că la 8 februarie 2016, avocatul Ivan Talpiș a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Incomaș” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 78549,82 de lei și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Iar prin hotărârea din 29 martie 2016 a Judecătorei Ciocana mun. Chișinău, a fost admisă acțiunea lui Ivan Talpiș și încasate de la SA „Incomaș” în beneficiul lui Ivan Talpiș suma de 78549,82 de lei cu titlu de datorie și suma de 2357 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată (f. d. 4-6).

Înaintând prezenta acțiune în judecată împotriva FPC „Rogob” SRL, cu ulterioarele concretizări, SA „Incomaș” a solicitat încasarea din contul FPC „Rogob” SRL a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 80906 de lei și taxa de stat achitată în mărime de 2427,18 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o.

Judecând apelul declarat de către SA „Incomaș”, de către instanța de apel a fost admis apelul, casată hotărârea din 2 august 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasat din contul FPC „Rogob” SRL în beneficiul SA „Incomaș” cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suma de 10000 de lei.

La adoptarea unei asemenea soluții, instanța de apel cu referire la prevederile art. 96 alin. (1) CPC, a reținut că părțile SA „Incomaș” și avocatul Ivan Talpiș, au stipulat în contractul de asistență juridică din 23 iunie 2014, momentul achitării pentru serviciile de asistență juridică și această circumstanță a servit drept bază la emiterea hotărârii din 29 martie 2016 a Judecătorei Ciocana mun. Chișinău, prin care a fost admisă acțiunea lui Ivan Talpiș împotriva SA „Incomaș” cu privire la încasarea datoriei și a tuturor cheltuielilor de judecată, prin care au fost încasate de la SA „Incomaș” în beneficiul lui Ivan Talpiș suma de 78549,82 de lei cu titlu de datorie și suma de 2357 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia netemeinicii cererii de chemare în judecată a SA „Incomaș”.

Astfel, la caz, instanța de recurs reține că la data de 23 iunie 2014, între avocatul Ivan Talpiș și SA „Incomaș” în calitate de client a fost încheiat contractul de asistență juridică nr. 154 din 23 iunie 2014, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a SA „Incomaș” împotriva FPC „Rogob” SRL cu privire la încasarea sumei restante, a venitului ratat, a dobânzii creditului bancar, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată (f. d. 56).

Potrivit prevederilor art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

(1¹) Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Iar conform pct. pct. 15-17 din Recomandarea privind quantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia Consiliului Uniunii Avocaților din RM nr. 2 din 30 martie 2012, pornind de la practica CtEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea quantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și

dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Distinct de aceste constatări, instanța de recurs reține că prima instanță justificat a constatat că în cadrul examinării cauzei la acțiunea SA „Incomaș” împotriva FPC „Rogob” SRL cu privire la încasarea datoriei, a penalității contractuale, a dobânzii de întârziere, a venitului ratat, a prejudiciului efectiv și a cheltuielilor de judecată, SA „Incomaș” nu a prezentat instanței o listă detaliată a actelor și acțiunilor efectuate și timpul lucrat, potrivit Recomandării Consiliului Uniunii Avocaților din 30 martie 2012 privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, precum și nu a prezentat bonul de plată a serviciilor avocatului în suma pretinsă.

De altfel, probele date nu au fost prezentate de către SA „Incomaș” nici odată cu depunerea prezentei cereri de chemare în judecată împotriva FPC „Rogob” SRL cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Instanța de recurs notează că la caz, instanța de apel incorect a reținut ca temei de admitere parțială a acțiunii SA „Incomaș” împotriva FPC „Rogob” SRL cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, hotărârea din 29 martie 2016 a Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău, prin care a fost admisă cerere de chemare în judecată a lui Ivan Talpiș împotriva SA „Incomaș” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și încasată de la SA „Incomaș” în beneficiul lui Ivan Talpiș suma de 78549,82 de lei cu titlu de datorie și suma de 2357 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 123 alin. (2) CPC, potrivit cărora faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane, este de înțeles că faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile *la care participă aceleași persoane*.

Pe când, FPC „Rogob” SRL nu a fost parte la procesul de judecată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ivan Talpiș împotriva SA „Incomaș” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, pe marginea căreia a fost adoptată hotărârea din 29 martie 2016 a Judecătorei Ciocana mun. Chișinău.

Aceste circumstanțe conturează faptul că hotărârea din 29 martie 2016 a Judecătorei Ciocana mun. Chișinău, nu-i poate fi opozabilă FPC „Rogob” SRL.

Nu mai puțin important în speță este de menționat și faptul că deși, instanța de apel în confirmarea concluziei sale de admitere parțială a cererii de chemare în judecată a SA „Incomaș” a reținut actul de verificare reciprocă pentru anul 2016, prin care s-ar atesta achitarea de către SA „Incomaș” la contul executorului judecătoresc a sumei de 85031,82 de lei, instanța de apel nu a ținut cont că actul de verificare reciprocă nominalizat anexat la dosar, a fost semnat unilateral doar de către a SA „Incomaș” (f. d. 130).

Mai mult că și ordinul de plată nr. 854 din 19 august 2016 prin care SA „Incomaș” a achitat suma de 80 906 de lei întru executarea silită a titlului executoriu nr. 2c-79/2016 din 29 martie 2016, a fost anexat la materialele cauzei în copie care nu conține confirmarea băncii, prin aplicarea ștampilei și semnăturii persoanei responsabile pentru efectuarea operațiunilor bancare respective.

De altfel, copia ordinului de plată nr. 854 din 19 august 2016 a fost autentificată de către SA „Incomaș”, fără însă a fi indicat locul aflării originalului.

Astfel, instanța de recurs atestă, că proba dată a fost reținută de către instanța de apel și cu încălcarea prevederilor art. 138 alin. (4) CPC, care indică expres că înscrisul se depune în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului. Înscrisul se depune în original când, conform legii sau unui alt act normativ, circumstanțele cauzei trebuie confirmate numai cu documente în original și când, ca urmare a soluționării cauzei, înscrisul își pierde efectul juridic sau când copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii, precum și în alte cazuri când instanța consideră necesară prezentarea originalului.

În raport de cele mai sus reținute, instanța de recurs constată temeinicia hotărârii primei instanțe, prin urmare netemeinicia deciziei instanței de apel.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Firma de Producție și Comerț „Rogob” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Leonid Popescu.

Se casează integral decizia din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 2 august 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Incomaș” împotriva

Firmei de Producție și Comerț „Rogob” Săciatate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu